

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 80 hallituksen esityksen johdosta lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1986 tulo- ja menoarvioon**

Eduskunta on 5 päivänä marraskuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 197 lisäyksistä ja muutoksista vuoden 1986 tulo- ja menoarvioon.

Valiokunta on käsitellyt asian ja on saamansa selvityksen perusteella päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esityksen hyväksymistä kuitenkin seuraavin muutoksin ja huomautuksin.

**28.99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot**

58. *Eräiden kulttuuritapahtumien tukeminen.* Hallitus on ehdottanut momentille 28.99.63. *Lähdeveron perimisvelvollisuuden laiminlyöminen vuoksi maksuunpantujen maksujen korvaaminen eräissä tapauksissa* 1 000 000 markkaa käytettäväksi momentin perusteluissa tarkemmin määritellyissä tapauksissa eräiden taiteellisesti merkittävien kulttuuritapahtumien järjestäjille syntyneen maksuvelvollisuuden aiheuttaman ennalta arvaamattoman taloudellisen tilanteen korjaamiseksi. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta on budjettiteknisistä syistä, jotta määräraha vastaisi sen tosiasiallista tarkoitusta, siirtänyt momentin täksi uudeksi momentiksi. Momentin määräraha ehdotetaan korotettavaksi 2 000 000 markaksi ja momentin perustelut ehdotetaan seuraaviksi: "Momentin määrärahaa saadaan käyttää taiteellisesti merkittävien kulttuuritapahtumien järjestäjille rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) säännösten soveltamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta, opetusministeriötä kuultuaan, määrärahaa edellä mainituissa kulttuuritapahtumissa esiintyneistä, ulkomailla asu-

vista ja taiteellisesti ansioituneista esiintyjistä vuonna 1986 tai sitä aikaisemmin aiheutuneisiin palkkakustannuksiin."

Momentin loppusumma on 2 000 000 markkaa.

(63.) Edellä momentin 28.99.58 kohdalla lausumaansa viitaten valiokunta on poistanut momentin ja sille ehdotetun määrärahan.

Momentin loppusumma vähenee 1 000 000 markalla.

**30.37. Kalatalous**

46. *Korvaukset lohenkalastuksen rajoitusten johdosta* (siirtomääräraha). Saamansa selvityksen perusteella valiokunta on budjettiteknisistä syistä siirtänyt momentin 30.37.48 alamomentille 3 ehdotetun 790 000 markan määrärahan tälle uudelle momentille ja muuttanut sen siirtomäärärahaksi.

Samalla valiokunta on täydentäen alamomentille ehdotettuja perusteluja hyväksynyt määrärahan perustelut näin kuuluvina: "Momentille ehdotetaan 790 000 markkaa käytettäväksi kerta-luontoisina avustuksina valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein lohenkalastuksen rajoittamisesta annetun asetuksen (302/86) aiheuttamien taloudellisten menetysten korvaamiseen kalastajille."

Momentin loppusumma on 790 000 markkaa.

(48.) Edellä momentin 30.37.46 kohdalla lausumaansa viitaten valiokunta on poistanut alamomentin 3 ja sille ehdotetun määrärahan.

Momentin loppusumma vähenee 790 000 markalla.

### 32.49. Kehitysaluerahasto Oy

43. *Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen* (arviomääräraha). Saamansa selvityksen perusteella valiokunta on muuttanut momentin perustelut näin kuuluviksi: "Rahoitusmarkkinoilla tapahtuneiden muutosten johdosta on tarkoitus poistaa valtioneuvoston aikanaan kurssitappioiden korvaamista koskevien sitoumusten yhteydessä asettama vaatimus, jonka mukaan Kehitysaluerahasto Oy:n tulee soveltaa määrättyä lainansaajan liikevaihdosta ja viennistä riippuvaa suhdetta markkamääräisen ja valuuttamääräisen luotonannon kesken."

### 33.19. Eläkevakuutus

52. *Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha). Saamansa selvityksen perusteella valiokunta on lisännyt momentille merkittyä määrärahaa 12 400 000 markalla.

Momentin loppusumma lisääntyy 12 400 000 markalla.

### 33.27. Kunnallinen toimeentuloturva

30. *Valtionosuus kunnille toimeentuloturvan kustannuksiin* (arviomääräraha). Tarkentuneiden arvioiden perusteella valiokunta on vähentänyt momentille merkittyä määrärahaa 10 120 000 markalla.

Momentin loppusumma vähenee 10 120 000 markalla.

### 33.32. Kuntien järjestämät sosiaalipalvelut

30. *Valtionosuus kunnille sosiaalipalvelujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha). Tarkentuneiden arvioiden perusteella valiokunta on lisännyt momentille merkittyä määrärahaa 13 500 000 markalla.

Momentin loppusumma lisääntyy 13 500 000 markalla.

### 33.68. Säteilyturvakeskus

21. *Eräät valvonta- ja tutkimustoiminnan menot* (siirtomääräraha). Valiokunta on täydentänyt momentin perusteluja seuraavasti: "Tällä määrärahalla saadaan palkata enintään keskimäärin kymmenen henkilöä."

### 35.30. Kaavoitus- ja rakennustoimi

34. *Valtionavustukset kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden rakennusten säilyttämiseen* (siirtomääräraha)

Momentille ehdotetaan lisättäväksi alamomentit 4 ja 5 sekä lisäystä 7 300 000 markkaa seuraavasti:

1. *Valtionavustus teollisuusrakennusten korjauskokeiluun*. Valiokunta on lisännyt alamomentille ehdotettua määrärahaa 4 900 000 markalla avustuksena Pohjan kunnalle käytettäväksi Pohjan Ruukkiteollisuus Oy:n lyhytaikaisten lainojen, lainojen korkojen ja kiinteistöyhtiön hoitokulujen maksamiseen. Lisäksi valiokunta on täydentänyt alamomentin perusteluja siten, että valtionavustusta myönnetään rakennusten korjauskustannuksiin enintään 60 prosenttia. Rakenteellisen säilyvyyden kannalta välttämättömiin korjauksiin avustus voidaan kuitenkin myöntää täysimääräisenä. Alamomentin loppusumma on 8 500 000 markkaa.

Momentin loppusumma lisääntyy 4 900 000 markalla.

### 35.45. Asuntotoimi

83. *Asuntolainat*. Momentin perustelujen mukaan määrärahaa arvioidaan säästyvän ja jäävän käyttämättä 300 000 000 markkaa, mikä ehdotetaan vähennettäväksi momentilta. — Valiokunnan saaman selvityksen mukaan momentilta säästyy lisämenoarviossa esitettyä enemmän. Tämän johdosta valiokunta on vähentänyt momentilta 20 000 000 markkaa.

Momentin määräraha vähenee 20 000 000 markalla.

Hallituksen esityksen mukaan ehdotetaan meinoihin yhteensä 4 057 477 700 markan lisäystä ja tuloihin yhteensä 4 057 975 000 markan lisäystä. Ehdotettujen muutosten ja lisäysten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tulot ja menot alkuperäinen tulo- ja menoarvio ja siihen eduskunnan jo aikaisemmin hyväksymät muutokset huomioon ottaen seuraavat:

- tulot 106 628 162 017 markkaa
- menot 106 624 851 100 markkaa

Lisäarvioilla muutettu tulo- ja menoarvion numerotaulukko on siten esityksen mukaan 3 310 917 markkaa ylijäämäinen.

Valiokunta on tehnyt lisäksi ehdotettuihin meinoihin muutoksia, jotka yhteisvaikutukseltaan

lisäävät menoja 1 680 000 markkaa. Tulo- ja menoarvio on siten valiokunnan ehdottamien muutosten ja lisäysten jälkeen 1 630 917 markkaa ylijäämäinen.

Edellä lausuttuun viitaten ja muissa kohdin hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että Eduskunta päättäisi hyväksyä seuraavat lisäykset ja muutokset vuoden 1986 tulo- ja menoarvioon:*

## NUMEROTAULUKKO

(Kuten hallituksen esityksessä, paitsi että uudelle momentille 28.99.58 *Eräiden kulttuu-*

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman (osittain), jäsenet Ajo (osittain), Alppi (osittain), Impiö (osittain), Joutsenlahti (osittain), Koskenniemi (osittain), Linna, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola, Pohjala (osittain), Rosnell, Rönnholm (osittain), Surakka

*ritapahtumien tukeminen* merkitään 2 000 000 markkaa,

momentti 28.99.63 ja sillä oleva määräraha 1 000 000 markkaa poistetaan,

uudelle momentille 30.37.46 *Korvaukset lohenkalastuksen rajoitusten johdosta* (siirtomääräraha) merkitään 790 000 markkaa,

momentti 30.37.48 ja sillä oleva määräraha 790 000 markkaa poistetaan,

momentille 33.19.52 merkitään lisäystä 12 400 000 markkaa,

momentilta 33.27.30 vähennetään 10 120 000 markkaa,

momentille 33.32.30 merkitään lisäystä 13 500 000 markkaa,

momentille 35.30.34 merkitään lisäystä 4 900 000 markkaa, ja että

momentin 35.45.83 määräraha vähenee 20 000 000 markalla.)

(osittain), Sutinen (osittain), Tenhiälä (osittain), Tikka, Tuovinen (osittain) ja Vainio sekä varajäsenet Hietala (osittain), Järvenpää (osittain), Kuusio (osittain), Lahti-Nuutila (osittain), Manninen (osittain), Mattila (osittain), Perho (osittain), Piipari (osittain), Sasi (osittain), Savolainen (osittain) ja Vepsäläinen (osittain).

## Vastalauseita

### I

#### Työllisyys lisäbudjetissa — mitä olisi tehtävä?

Hallitus asettuu sivusta seuraajaksi, kun työllisyys pahenee, kun pankit ja suuryhtiöt oman etunsa mukaisesti "järkeistävät" tuotantoa ja lopettavat tuotantolaitoksia tai kun löysä raha ohjautuu keinottelunomaisiin sijoituksiin sen sijaan, että uudistettaisiin nykyistä tuotantolaitteistoa ja rakennettaisiin uusia tehtaita. Hallitus asettaa rajoja kansalaisille tuiki tarpeellisten palvelujen kehittämiseen ja suunnittelee vielä myy-

mättömien valtionyhtiöiden pilkkomista ja myymistä yksityisille. — Vasta vaalien alla hallitus havahtuu nimeämään tavanomaisen lisämenoarvion työllisyyslisäbudjetiksi, ikään kuin sillä olisi kaikki hyvitetty.

Lisämenoarvion lähetekeskustelussa totesimme ensinnäkin välittömiin työllistäviin toimiin tarvittavan huomattavasti enemmän rahaa.

Toiseksi katsoimme, että kestävä ja hyvä työllis-

syys pitkällä ajanjaksolla edellyttää paljon enemmän, mm.:

— Neuvostoliiton kanssa käytävän kaupan ja taloudellisen yhteistyön kehittämistä valtion ja yritysten aktiivisella panoksella,

— metallin ja varsinkin telakkateollisuuden rakenneongelmissa samoin kuin metsäteollisuuden rakennemuutoksessa tarvitaan valtion aktiivista panosta; teollisuuden rakennemuutosta ei voida jättää vain suuryritysten itsensä ja pankkien harteille, sillä silloin laskun maksavat työntekijät,

— valtionyhtiöiden yksityistämisen sijasta on rohkeasti kehitettävä uutta valtiojohtoista teollisuutta

— on myös välttämätöntä lyhentää työaikaa.

### Hintakilpailukyyn liiallinen korostaminen

Lisämenoarvion yhteydessä hallitus alentaa jälleen yritysten osuutta veroista ja maksuista, tällä kertaa suomalla niille ylimääräisen alennuksen työnantajan sosiaaliturvamaksuista.

On eri asia vähentää yritysten sosiaaliturvamaksuja ja eri asia muuttaa työnantajan sosiaaliturvamaksuja siten, että nykyisistä palkkaperusteisista maksuista siirryttäisiin uuteen järjestelmään, jossa pääomavaltaiten yritysten osuus maksuista lisääntyisi työvoimavaltaiten hyväksi. Tätä painopisteen muutosta pitäisimme tarkoituksenmukaisena.

Hallitus ei ole halunnut työnantajan sosiaaliturvamaksujen rakenteen uudistamista yritysten maksuosuutta laskematta, vaan ylisummaan ehdottaa työnantajan maksujen vähentämistä. Tämä linja johtaa työntekijän maksujen lisäämiseen tai siihen, että työntekijä ja muut kotitaloudet maksavat verotuksen kautta nämä helpotukset. Valiokunnan enemmistöltä hallitus saa tukea virheelliselle linjalleen.

Vastikään hallitus eduskunnan enemmistön tuella siirsi 1 000 milj. markkaa energiaveroa teollisuudelta kotitalouksien maksettavaksi. Nyt olikin jo sotu-maksujen vuoro.

Hallituksen linja vähentää yritysten maksamia veroja ja maksuja liittyy hintakilpailukyyn yksipuoliseen korostamiseen. Jotkut ovat ehtineet hintakilpailukyyn nimissä myös vaatia palkankorotusten leikkaamista. Me emme kuitenkaan voi kilpailla työvoiman halpuudella, se on päättymätön tie; maamme todellinen kilpailutekijä on hyvin koulutettu ja ammattitaitoinen — ja siksi myös hyvän palkan ansaitseva — henkilöstö.

Kilpailukyky eli menestyminen maailmanmarkkinoilla riippuu monesta seikasta, kuten

— yritysjohdon kyvystä huolehtia siitä, että tuote on nyt ja vastaisuudessa luonteeltaan ja laadultaan erinomainen,

— yritysjohdon kyvystä etsiä tarvittaessa uusi korvaava tuote, jos entinen käy vanhanaikaiseksi,

— yritysjohdon kyvystä huolehtia siitä, että työtaphtuma on järkevästi järjestetty mm. niin, että alku-, väli- ja loppuvarastojen koko on järkevässä suhteessa tarkoitukseen tai että tuotantotaphtuma muutoinkin on virtaviivainen,

— yritysjohdon kyvystä myydä tuote,

— yritysjohdon kyvystä ja halusta huolehtia henkilöstön jatkuvasta kouluttamisesta sekä

— yritysjohdon kyvystä huolehtia siitä, että merkittävät yritystä koskevat talousratkaisut ovat järkeviä.

Mm. edellä mainituista seikoista pitäisi keskustella kilpailukyvystä puhuttaessa. Kilpailukyky riippuu siis suurelta osin johdon kyvystä tai kyvyttömyydestä — näin on syytä sanoa erityisesti siksi, että omistaja on pidättänyt itselleen tai häntä edustavalle yritysjohdolle yksinoikeuden päätöksiin.

Jos yritysjohdo epäonnistuu tehtävässä, joka sille on meidän talousjärjestelmässämme yksinoikeudeksi pidätetty, epäonnistumista ei pidä paikata yhä uusilla verohelpotuksilla, jotka viime kädessä lankeavat työntekijöiden ja laajemminkin kotitalouksien maksettaviksi.

### Yksityiskohtaiset perustelut ja muutosehdotukset valiokunnan mietintöön nähden

29.39.52. *Opintolainojen valtioneuvoston ja korkeutuki (arviomääräraha).* Sen sijaan, että momentilta vähennettäisiin säästyneinä varoina 15 milj. markkaa, pidämme oikeampana, että nämä varat käytettäisiin opintotuen kehittämiseen.

Ehdotammekin,

*että momentti poistettaisiin*

ja että perusteluissa lausuttaisiin:

”Valiokunta edellyttää opintotuen kehittämistä.”

30.37.46. *Korvaukset lohenkalastuksen rajoitusten johdosta (siirtomääräraha).* Valiokunnan enemmistö on hyväksynyt perustelut muutettuna. Katsomme, että korvaus tulee kuitenkin maksaa muiden kalalajien kuin lohen kalastukselle aiheutuneista taloudellisista menetyksistä.

Ehdotammekin,

*että alamomentin 3 perustelut hyväksyttäisiin näin kuuluvina:*

”Momentille ehdotetaan 790 000 markkaa käytettäväksi kertaluontoisina avustuksina valtioneuvoston tarkemmin määräämin perustein lohienkalastuksen rajoittamisesta annetun asetuksen (302/86) muiden kalalajien kuin lohien kalastukselle aiheuttamien taloudellisten menetysten korvaamiseen kalastajille.”

32.49.44. *Avustus Kehitysaluerahasto Oy:lle kehitysyhtiöiden osakkeiden merkitsemistä varten.* Emme pidä oikeana sitä, että Kehitysaluerahaston yksin omistamat Keraspo Oy ja Lakespo Oy voitaisiin myydä yksityisille sijoittajille ja keinottelijoille. Niiden toiminnan parantamista ja omistuspohjan laajentamista voidaan käsityksemme mukaan selvittää, mikäli uusiksi omistajiksi otetaan kuntia; kun tästä ei ole takeita, on momentti poistettava.

Kun emme voi hyväksyä Keraspo Oy:n ja Lakespo Oy:n myyntiä yksityisille, ehdotamme,

*että momentti poistettaisiin.*

32.55.40. *Investointiavustukset kotimaisen energian tuotannon ja energiansäätön edistämiseen* (arviomääräraha). Pidämme tarkoituksen mukaisena ja vallankin Pudasjärven vaikean työtömyyden huomioon ottaen tarpeellisena ryhtyä toimiin, jotta turvevoimala rakennetaan mahdollisimman pikaisesti Pudasjärvelle. Ehdotuksemme olemme toimittaneet ennakkoon myös eduskuntaryhmille, jotta niillä oli riittävästi aikaa tutustua siihen.

Ehdotammekin,

*että momentin perusteluissa lausuttaisiin:*

”Valiokunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin Pudasjärven turvevoimalan rakentamisen ja siihen liittyvien valmistelutöiden (maanhanhinta, turvesoiden käyttöönoton edellyttämät toimet, suunnittelu) aloittamiseksi, jolloin momentin perusteluissa mainittu sitoumusten enimmäismäärä ei ole esteenä tarvittavien avustusten antamiseen Pudasjärven turvevoimalahanketta varten.”

33.18.60. *Valtionosuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha). Vähimmäispäiväraha on tällä hetkellä liian pieni. Sama-

ten lääkkeiden korvattavuutta tulisi parantaa. Tähän antaisi mahdollisuuden nyt hallituksen käyttämättä jätettäväksi esittämä 105 milj. markkaa.

Ehdotammekin,

*että momentti poistettaisiin.*

33.28.51. *Invalidiraha* (arviomääräraha). Emme pidä ehdotettua 12 milj. markan säästöä oikeana, kun olisi tarvetta etuuden kehittämiseen.

Ehdotammekin,

*että momentti poistettaisiin.*

33.78.30. *Valtionosuus kunnille kansanterveystyön käyttökustannuksiin* (arviomääräraha). Kansanterveystyössä on paljon kehittämisen varaa. Henkilöstöä tarvitaan lisää sekä toiminnan laajuuden että työajan lyhentymisen vuoksi. Näihin seikkoihin olisi tullut puuttua, ennen kuin ehdotetaan 51 milj. markan säästöä.

Ehdotammekin,

*että momentti poistettaisiin.*

34.50.77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi* (arviomääräraha).

Vuoden 1984 tilinpäätöksen mukaan tarkoitukseen käytettiin varoja 555 milj. markkaa.

Vuoden 1985 tilinpäätöksen mukaan niitä käytettiin tätä vähemmän eli 464 milj. markkaa.

Vuoden 1986 varsinaisessa menoarviossa siihen varattiin enää 365 milj. markkaa, mikä I lisämenoarvion 50 milj. markan lisäyksen ja lisämenoarviossa hallituksen esittämän (ja valiokunnan enemmistön kannan mukaisen) 70 miljoonan markan lisäyksen jälkeen nousisi 485 milj. markkaan. Katsomme, että määrärahaa tulisi tästä vielä korottaa 50 milj. markalla, jotta keskeneräiset työt voisivat jatkua ilman, että niitä tarvitsisi keskeyttää. Myös työllisyystilanne puoltaa tätä korotusta. Ehdotuksemme nostaisi tämänvuotisen määrärahan 535 milj. markkaan.

Ehdotammekin,

*että momentille otettaisiin lisäyksenä 50 000 000 markkaa.*

35.45.83. *Asuntolainat* (siirtomääräraha). Vuoden 1983 tulo- ja menoarviossa varattiin tarkoitukseen 2 544 milj. markkaa ja siitä käytettiin tilinpäätöksen mukaan 2 542 milj. markkaa

eli määrärahoja jäi käyttämättä noin 2 milj. markkaa. Seuraavina vuosina tilanne on kuitenkin ollut tästä oleellisesti poikkeava.

Vuoden 1984 tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen varattiin 2 545 milj. markkaa, mistä sen vuoden II lisämenoarviossa vähennettiin 19 milj. markkaa niin, että käytettäväksi jäi 2 526 milj. markkaa. Tilinpäätöksen mukaan varoja käytettiin kuitenkin 2 251 milj. markkaa eli II lisämenoarviossa supistettuun määrärahaan nähden ”säästöä” syntyi 294 milj. markkaa (alkuperäiseen esitykseen nähden siis 313 milj. markkaa).

Vuoden 1985 menoarviossa asuntolainoihin oli varattu 2 340 milj. markkaa, mutta tilinpäätöksen mukaan siitä käytettiin 2 012 milj. markkaa eli käyttämättä jäi 328 milj. markkaa.

Nyt hallitus esittää vuoden 1986 määrärahoista jälleen säästettäväksi 300 milj. markkaa. Säästymisen syynä on perustelujen mukaan mm. rakennusalan lakkojen aiheuttama maksatuksen siirtäminen. Voitaneenko tästä päätellä, että myös

vuonna 1984 ja vuonna 1985 ”rakennusalan lakot” ovat aiheuttaneet vastaavan suuruisen noin 300 milj. markan maksatuksen siirtymisen? — Tuskinpa.

Emme pidä oikeana sitä, että asuntolainoitusjärjestelmä on näyttänyt vuosittain tuottavan noin 300 milj. markan säästön samaan aikaan, kun maassamme kuitenkin on pulaa asunnoista ja varsinkin vuokra-asunnoista.

Ehdotammekin,

*että momentti poistettaisiin*

ja että perusteluissa lausuttaisiin:

”Valiokunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi varsinkin, kun toistuvat määrärahan käyttämättä jäämiset osoittavat, että siihen ei välttämättä tarvittaisi edes määrärahan lisäystä.”

Lisäksi olemme sitä mieltä, että momentin tulisi olla siirtomäärärahana.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1986

Niilo Koskenniemi

Ulla-Leena Alppi

Osmo Vepsäläinen

## II

Toinen lisäbudjetti annettiin pahenevan työttömyyden vallitessa. Sitä on mainostettu työllisyysbudjettina. Siinä on kuitenkin varsin vähän työllisyyttä edistäviä määrärahoja. Työllisyyden hoitoon varattuja määrärahoja on yhteensä 132 000 000 markkaa. Samaan aikaan kuitenkin on säästöjä, jotka heikentävät työllisyyttä. Asuntomäärärahoja säästetään 330 000 000 markkaa. Kansanterveystyön käyttökustannuksista vähennetään 115 000 000 markkaa. Demokraattisen Vaihtoehdon eduskuntaryhmän mielestä tällaisia säästöjä ei pitäisi tehdä, koska määrärahojen täysimääräisellä käytöllä edistettäisiin työtilaisuuksien säilymistä tai lisääntymistä.

Nykyisessä vaikeassa työllisyysilanteessa varsinaisia työllisyysmäärärahoja olisi tuntuvasti lisättävä. Työllisyyden hoitoon Devan mielestä olisi lisättävä 500 000 000 markkaa.

Työttömyyteen viitaten hallitus esittää armeijalle asehankintoihin lisää rahaa. Olisi varmasti kuitenkin löydettävissä kohteita, jotka palvelevat ihmisten hyvinvointia ja edistävät maamme rakentamista. Tämän vuoksi armeijalle esitetyt lisämäärärahat olisi poistettava.

Hallituksen toimenpiteiden seurauksena maasamme on hävitetty valtionyhtiöitä. Eräs tällainen on Ajokki Oy, joka on myyty yksityiselle. Lisämenoarviossa ehdotetaan tälle yksityiselle yritykselle annettavaksi 7 000 000 markan lahjoitus. Tähän lahjaan ei sisälly minkäänlaista työllistämismisvelvoitetta. Demokraattisen Vaihtoehdon eduskuntaryhmä ei voi hyväksyä tällaista ehdotusta.

Lisäbudjetin yhteydessä hallitus antoi lakiesityksiä, joita se perusteli työllisyyspoliittisina. Työnantajien sosiaaliturvamaksua ehdotetaan alennettavaksi ja näin ensi vuonna tullaan antamaan työnantajille ainakin miljardin markan lahjoitus. Kokemus on osoittanut, että tällaiset lahjoitukset eivät työllisyyttä ole lisänneet, vaan säästyneillä rahoilla on rationalisoitu, korvattu ihmisiä koneilla.

Lisäbudjetin yhteydessä annetulla liikevaihtoveromuutoksella hallitus sanoi auttavansa pienyrittäjiä. Tosiasiassa lievennys on sellainen, että lain antama "etu" koituu korkeintaan tuhat markkaa kuukaudessa hankitusta liikevaihtoveron

alaisesta tulosta. Laista on apua harrastelijoille. Pienyritystoiminnasta leipäänsä tienaaVILLE se ei anna mitään.

26.75.01. *Palkkaukset* (arviomääräraha). Hallitus esittää suojelutehtävien sekä seuranta- ja tiedonhankintatehtävien hoidon tehostamiseksi suojelupoliisiin 10 uutta tointa. Mielestäni tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Ehdotan,

*että momentilta vähennetään 42 000 markkaa ja poistetaan suojelupoliisiin ehdotetut 10 uutta ylimääräistä tointa.*

27.20.18. *Perushankinnat, kokeilu- ja kehittämistyöt* (siirtomääräraha).

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 18 200 000 markan määräraha poistetaan.*

27.25.16. *Uusinta* (siirtomääräraha). En pidä oikeana, että hallitukselle annetaan oikeus 24 000 000 markan lisävaltuuksiin uusien aseiden hankkimista varten,

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 49 300 000 markan määräraha poistetaan.*

27.25.18. *Telakkateollisuuden työllisyyttä tukevat hankinnat* (siirtomääräraha). Työllisyyden tukeminen ei ole perustelu sotakaluston lisäämiseksi. Työllisyyden hoitamiseen on käytettävä keinoja, jotka edistävät ihmisten hyvinvointia.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 8 000 000 markan määräraha poistetaan.*

29.39.52. *Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki* (arviomääräraha). Ei ole tarkoituksenmukaista säästää opiskelijoiden tukimäärärahoista, vaan kaikki varsinaisessa tulo- ja menoarviossa hyväksytyt määrärahat olisi käytettävä opintotuen kehittämiseen.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty säästö poistetaan.*

32.49.44. *Avustus Kehitysaluerahasto Oy:lle kehitysalueiden osakkeiden merkitsemistä varten.* Kehitysaluerahasto omistaa Keraspo Oy:n ja Lakespo OY:n osakkeet kokonaisuudessaan. Yhtiöt on perustettu kokeilutarkoituksessa. Valiokunta on hyväksynyt hallituksen esityksen, mikä merkitsee sitä, että Kehitysaluerahasto oikeutetaan myymään edellä mainittujen yhtiöiden osakkeita, jopa niiden osake-enemmistönkin.

Tällainen yhtiöiden yksityistäminen ei ole perusteltua eikä hyväksyttävää.

Ehdotan,

*että momentti poistetaan.*

32.50.83. *Laina Ajokki Oy:lle (siirtomääräraha).* En voi olla hyväksymässä lainaa Ajokki Oy:lle. Ajokki on yksityinen yritys, joten sen tukeminen valtionvaroin on perusteetonta. Hallituksen esitykseen ei sisälly edes minkäänlaista työllistämismahdollisuutta 7 000 000 markan lainan ehdoksi.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 7 000 000 markan määräraha poistetaan.*

33.18.60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha).* Sosiaaliturvaan varattujen määrärahojen säästäminen ei ole oikein. En hyväksy hallituksen esitystä määrärahan vähentämisestä.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 105 000 000 markan säästö poistetaan.*

33.28.51. *Invalidiraha (arviomääräraha).* En hyväksy hallituksen esittämää 12 000 000 markan säästöä invalidirahasta.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 12 000 000 markan säästö poistetaan.*

33.78.30. *Valtionapu kunnille kansanterveys-työn käyttökustannuksiin (arviomääräraha).* Kan-

santerveystyössä tarvittaisiin runsaasti lisävoimavaroja. Ei ole perusteltua säästää siihen varatuista määrärahoista.

Ehdotan, että hallituksen esittämää 115 miljoonan markan säästöä ei hyväksytä.

Ehdotan,

*että momentille otetaan lisäyksenä 115 000 000 markkaa, jolloin momentin loppusumma on 64 000 000 markkaa.*

34.50.62. *Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (siirtomääräraha).* Työttömyyden jatkuvasti kasvaessa ja monien kuntien jouduttua ankaran työttömyyden kouriin olisi tarvetta nykyistä paljon voimakkaampaan valtion tukeen vaikeimmilla työttömyysalueilla.

Ehdotan, että tämän momentin määrärahaa lisätään 100 000 000 markalla, mikä käytettäisiin kuntien ja kuntainliittojen investointeihin.

Ehdotan,

*että momentille lisätään 100 000 000 markkaa käytettäväksi valtionapuna kuntien ja kuntainliittojen työllisyysperusteisten investointien rahoittamiseen vaikeimmilla työttömyysalueilla.*

34.50.77. *Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (arviomääräraha).* Työllisyyden helpottamiseksi olisi varattava työllisyysmäärärahoja huomattavasti enemmän kuin mitä hallitus tässä lisäbudjetissa ehdottaa. Lisäbudjettia on sanottu työllisyysbudjetiksi, mutta tämänkin momentin määrärahalisäys on niin pieni, ettei se oikeuta työllisyysbudjetti-nimeä käyttämään.

Ehdotan,

*että momentille otetaan lisäyksenä 400 000 000 markkaa.*

35.45.83. *Asuntolainat (siirtomääräraha).* Valiokunta ehdottaa asuntolainoista säästettäväksi 320 000 000 markkaa eli 20 000 000 markkaa enemmän kuin hallitus ehdotti. Maassamme, etenkin pääkaupunkiseudulla, on huutava pula asunnoista. On edesvastuutonta, että eduskunnan myöntämiä määrärahoja jätetään käyttämättä. Hallituksen pitäisi ryhtyä kiireellisiin toimen-



piteisiin, jotta eduskunnan varsinaisessa tulo- ja menoarviossa hyväksymät määrärahat voidaan käyttää asuntojen rakentamiseen. Momentti olisi muutettava siirtomäärärahaksi.

Ehdotan,

*että momentti ja sille merkitty 320 000 000 markan säästö poistetaan.*

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1986

Irma Rosnell

### III

Hallitus esittää momentille 26.90.70 lisäystä 3 400 000 markkaa kahden partioveneeseen hankkimiseksi rajavartiolaitokselle. Esitystä on perusteltu sillä, että kotimaasta hankittavien alusten rakentaminen parantaa työllisyyttä.

Partioveneiden osalta lisätalousarvio sen enempää kuin ensi vuoden varsinaisen tulo- ja menoarvioesityskään eivät mahdollista edes rajavartiolaitoksen välttämättöminä pitämiä partiovenehankintoja.

Partiovene on merivartioaseman eniten tarvitsema, aseman jokapäiväisessä käytössä välttämättömän pienalus. Partiovenettä käytetään paitsi merirajan rutiinivartiointissa myös meripelastustehtävissä. Kuitenkaan kuudella merivartioasemalla ei

ole lainkaan välttämättömänä pidettävää partiovenettä ja neljän aseman vene on tarkoitukseensa soveltumaton.

Kotimaassa valmistettavilla partioveneillä on niitä valmistavien telakoiden työllisyydelle suuri merkitys. Vain ylläpitämällä tasaista ja jatkuvaa työllisyyttä partioveneitä valmistavilla telakoilla voidaan taata rakentamiseen liittyvän korkealaatuisen osaamisen ja ammattitaidon säilyminen.

Edellä esittämillämme perusteilla ehdotamme kunnioittavasti,

*että momentille 26.90.70 otettaisiin lisäyksenä 3 400 000 markkaa kahden partioveneeseen hankintaa varten.*

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1986

Heikki Perho  
Toivo T. Pohjala

Pentti Mäki-Hakola  
Lauri Impiö  
Kimmo Sasi

Pertti Salolainen  
Heikki Järvenpää

